Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forening

Tegning af Hans Marius Hansen, Korup

Årsskrift

2008

INDHOLD

Bestyrelsen	3
Arkiverne	4
Regnskab 2007	5
Beretning 2007	6
Arkivernes dag	7
En vandring ad Krudtgyden	9
Kirkestier, skolestier og andre smutveje i Korup	11
Korup Sogn under Danmarks sidste borgerkrig	14
2 mormonfamilier fra Ubberud	18
Den gamle Stavisbro	21
Forår ved Stavisåen	21
Gartneriet "Solbakken på Præstevej "1958 – 2008	25
Vognmanden i Korup	28
Ejendomsnavne i Ejlstrup og Kalør ejerlav	30
Hvor gammelt skal noget være, før det er historie	31
Efterlysning fra Ubberud arkiv	33
Efterlysninger fra Korup Arkiv	34

Korup-Ubberud lokalhistoriske Forening

Indmeldelse kan ske ved bestyrelsens medlemmer eller på arkiverne.
Kontingent: 60 kr. årlig pr. husstand
Vedtægterne udleveres ved henvendelse til arkiverne.
Antal medlemmer pr. 31. december 2007: 375 husstande
Årsskriftet er trykt i 500 eksemplarer
Redaktion: Erik Lund, Ove Kühn, Flemming Thaulow, Freddie Westergaard
Redaktionen afsluttet primo februar 2007
Billeder uden angivelse er foreningens optagelser.
Uddeles til medlemmer og interesserede og fremlægges på bibliotekerne.
Tryk: Odense Kommune

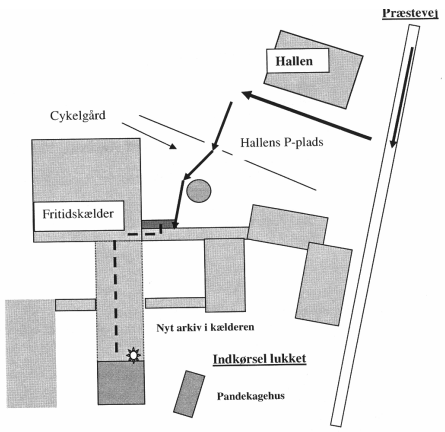
Bestyrelsen for Korup-Ubberud lokalhistoriske Forening

Formand:	Helle Søndergaard Ubberudvej 12, Ubberud, 5491 Blommenslyst Tlf. 6596 8083 E-post: helle.sondergaard@ista.dk
Næstformand:	Kristian Vedel Trøstrupvej 160. Trøstrup, 5210 Odense NV Tlf. 6596 4093 E-post: vedel@dlgtele.dk
Sekretær:	Ove Kühn Kalørvej 25, Ubberud, 5491 Blommenslyst Tlf. 6596 7449 E-post: oheka@get2net.dk
Kasserer:	Freddie Westergaard Rørsangervej 16. Korup, 5210 Odense V Tlf. 6594 2125 E-post: fwkorup@mail.dk
	Inger Hansen Rugårdsvej 401, Korup, 5210 Odense V Tlf. 6594 2128
Pressekontakt:	Harry Nielsen Egevej 45, Ejlstrup, 5210 Odense V Tlf: 6594 2704 E-post: harry@fritid.tele.dk
	Anne Thaulow Tornmarksvej 27, 5491 Blommenslyst Tlf. 6596 7508 E-post: flemming.thaulow@mail,dk

Foreningens hjemmeside: **www. korup-ubberud-lokalhistorisk.dk**

Arkivet i Korup

Adresse: Korup Skole, Præstevej 2, Korup,5210 Odense NV
Arkivet er i kælderen under en klasseføj i skolegården.
Adgang fra Præstevej via parkeringspladsen
mellem hal og skole.

Arkivleder: Freddie Westergaard
Rørsangervej 16, Korup, 5210 Odense NV,
Tlf. 6594 2125
Mail: fwkorup@mail.dk

Åbningstid: 2. og 4. tirsdag i måneden kl. 19.00 –20.30
Oktober –marts tillige torsdag 10 -12

Arkivet i Ubberud

Adresse: Ubberud Skole, Ubberudvej 30, Ubberud, 5491 Blommenslyst
Arkivet ligger på 1. sal i den ældste del af skolen over for kirken.
Skilt ved indgangen. Mail: ubberud.lokalarkiv@gmail.com

Arkivleder: Flemming Thaulow, Tornmarksvej 27, Lille Ubberud,
5491 Blommenslyst
Tlf. 6596 7508 Mail: flemming.thaulow@mail.dk

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag i måneden kl. 18.00 – 19.30
Okt. - marts tillige tirsdag kl. 10 -12

For begge arkiver gælder det, at de er lukket i skoleferier.
Besøg uden for åbningstiden kan ske efter aftale med arkivlederen eller et bestyrelses-medlem.

På arkiverne arbejdes der med at

Interviewe og lave båndoptagelser
Lave video
Fotografere og scanne billeder
Indsamle arkivalier
Finde billeder og fotografier fra sognene
Registrere arkivalier
Finde stof om sognene i aviser og blade

Årsregnskab 2007
for
Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forening

Indtægter

		Budget 08
Kontingent 2007	21608,-	22000,-
Løs salg af kalendre	325,-	500,-
Tilskud fra Odense Kommune	16500,-	13500,-
Renter	53,05	50,-
	38486,05	36050,-

Udgifter

Tryk af kalendre, reklamer	4554,30	10000,-
Møder, kursus og generalforsamling	377,15	2000,-
Kontingent til foreninger, girogebyrer	306,-	700,-
Porto, papir, film og bøger.	2434,80	2500,-
Arkivdag, udstillinger, udflugter og represent.	1452,-	2000,-
Tilskud til Ubberud arkiv	11000,-	5000,-
Tilskud til Korup arkiv	11000,-	5000,-
	31124,25	27200,-
Årets resultat	7361,80	7850,-

Egenkapital

Beholdningen pr. 1. jan. 2007	18084,60
Årets resultat	7361,80
Egenkapital pr. 31 dec. 2007	25446,40

Regnskabet er revideret primo jan. 2008 uden anledning til bemærkninger.

Freddie Westergaard kasserer	Anders Lunden revisor	Herbert Bøttcher revisor

Beretning for Korup-Ubberud lokalhistoriske forening 2007

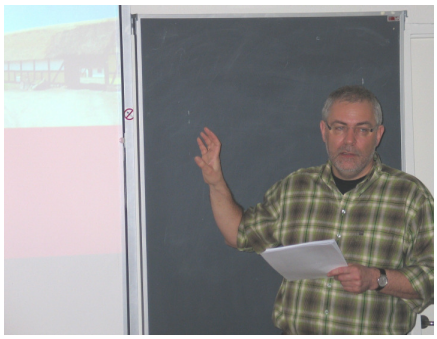
Korup-Ubberud Lokalhistoriske forenings opgave er at understøtte arbejdet på de to lokalarkiver i Korup og Ubberud.

På de to arkiver arbejdes der året rundt med at indsamle, registrere og bevare dokumenter og fotografier, filmoptagelser og lydoptagelser, som har betydning for at bevare den lokale historie i Korup og Ubberud sogne

På Korup Lokalarkiv har man i 2007 blandt andet arrangeret udstilling i sognegården. Arkivleder Freddie Westergaard har holdt foredrag i Grævlingehuset. Korup-filmen er blevet overspillet til DVD.

På Ubberud Lokalarkiv arbejdes der stadigvæk med oprettelsen af arkivfonde. Disse arkivfonde betyder, at man let kan gå ind og søge på f.eks. navnet på en ejendom eller navnet på en person. Derefter vil alle oplysninger om ejendommen eller personen komme frem på skærmen. Desuden arbejdes der fortsat med avisartikler og registrering af kirkebøger fra 1870 og frem.
Arkivleder Flemming Thaulow har meddelt, at han ønsker at stoppe som arkivleder senest med udgangen af 2008.

På Arkivernes Dag arrangerede de to arkiver i samarbejde udstillingen "Mennesket i centrum".

Generalforsamlingen 2007

blev afholdt den 13. marts i Korup. Traditionen tro var mange af foreningens medlemmer mødt op.
Ingrid Nielsen blev valgt som dirigent. Til bestyrelsen genvalgtes Kristian Wedel, Ove Kühn, Inger Hansen og Anne Thaulow.
Efter kaffen holdt Jan Bo Jensen fra Odense Bys Museer foredrag om fredede bygninger.

Årsskrift

Erik Lund har indvilget i at overtage redaktionen. I 2007 udarbejdes årsskriftet i samarbejde med Ove Kühn.

Hjemmeside

Freddie Westergaard er fortsat webmaster på foreningens hjemmeside korup-ubberud-lokalhistorisk.dk. Foreningens medlemmer opfordres til at besøge hjemmesiden.

Kalenderen

er i år udsendt for tiende gang.

Tak til alle medlemmer, fordi I støtter så godt op om foreningens arbejde.
Tak til de frivillige hjælpere på begge arkiver. Uden jeres hjælp kunne arkiverne ikke fungere.
Tak til bestyrelsen for godt samarbejde.

Helle Søndergaard

Fra generalforsamlingen i 2007

ARKIVERNES DAG 2007

Korup – Ubberud Lokalhistoriske Forening markerede dagen med en udstilling i Sognegården lørdag den 10. november fra kl. 13 – 16.
Mottoet var **"Mennesket i centrum"**, og de to arkiver var gået sammen om under dette motto at præsentere et udpluk af de mange interessante lokalhistoriske minder, som arkiverne gemmer.

På store planche-vægge vistes fotos og andre arkivalier, arrangeret temavis. For eksempel viste Ubberud-arkivet under overskrifterne: Barnedåb, Konfirmation, Bryllup, Sølvbryllup og Guldbryllup en fotomontage af disse vigtige højdepunkter i de fleste menneskers liv. Desuden havde man etableret en stand med rådgivning i slægtsforskning.

Korup-arkivet havde bl. a. valgt at vise nogle eksempler på blyantstegninger og skitser, som er blevet skænket til arkivet af boet efter gårdejer Hans Marius Hansen, der udover at have været en anset landmand, sognerådsmedlem m. v., også havde en rig kunstnerisk åre. Herudover udstillede arkivet forstørrelser af fotografier af personer og lokaliteter fra området, fotografier som enten er blevet foræret til arkiverne eller som arkiverne har fået lov til at tage en kopi af til samlingen.

På en computer var der lejlighed til at bladre i Korup-arkivets omfattende billeddatabase ligesom begge arkiver havde fremlagt albums med aftryk af billeder og avisudklip

Udstillingen omfattede også gamle kort og luftfotografier, som gav et indtryk af områdets udvikling fra landsbysamfund til bysamfund.

Det udstillede materiale blev flittigt studeret af de mange interesserede gæster og snakken gik livligt om "gamle dage" både foran plancherne og omkring kafffebordet.

Alt i alt for arkiverne en god dag som dog nok kunne have fortjent lidt flere gæster.

Fra arkivernes dag i sognegården

En vandring ad Krudtgyden sidst i 1890'erne

Af August Nielsen

Krudtgyden, eller som den nu kaldes Pederstrupvej, var da en almindelig smal Bivej med store Syrenhegn ved begge sider. Der kunde blive kvælende varme og støvet på Sommerdage og plads til en masse Sne om Vinteren.

Men lad os starte fra Vejens Udmunding i Landevejen ikke langt fra Slukefter Kro. På Hjørnet til højre lå Jens Skrædders Hus med Have langs vejen og et fint Lysthus i yderste Hjørne.
Så fulgte ved samme side en stor Mark tilhørende Jens Peter Hansens Gaard (nu Bent Vedels)i Trøstrup. Til venstre Søager, en mindre mark som tilhørte Kristian Jørgensen, som vi skal høre om senere.

Vejen slynger sig, og vi når frem til den første Ejendom. Det er Krudthus, et gammelt stråtægt Hus på 5 Tdr. Land Jord til. Her boede en Mand, som hed Anders. Hvad han hed til Bagnavn, husker jeg ikke og har måske aldrig hørt det. Han blev aldrig kaldt andet end Anders Krudtmand.
Det gamle Krudthus brændte nogle År senere, da der var kommen nye Folk ind. Det blev dog bygget op igen.

Men vi går videre til næste Hus ved samme side af vejen, der boede en Enke med sine Børn. Hun ernærede sig ved at væve Selebaand, Bændler o.l. Manden er død af Tuberkler, en voksen Datter gik samme vej. Der er to Drenge lidt ældre en jeg, de klarer sig men må hjælpe til med at væve.

Nu kommer en lang Strækning, hvor der ikke er Bebyggelse på den en side af Vejen men Marker, der hører til Trøstruplund, en Gaard der ligger langt derfra, næsten i den anden ende af Sognet. Disse Marker er kun smalle men skraaner ned mod den tørlagte Trøstrup Sø, flere steder med stejle Skrænter som vi brugte som Kælkebakker om Vinteren. Engbunden i Søen var endnu så blød, at den dårlig kunne bære at gaa paa, langt mindre at køre med Heste, alt Hø og Græs måtte bæres ind til land. Om Vinteren blev der stemmet op for Afløbet, saa hele Fladen blev sat under Vand. Når det så lagde til med Is, var der noget at more sig paa. Skøjter kendte vi ikke, men vi havde Isslæder, vi stod på og stagede os frem med en Isgajt mellem Benene. Pigerne sad ned, de gik jo med Skørter dengang.

Vi vender tilbage til Krudtgyden igen og går igen mod Vest. Til højre for vejen et stykke nede ligger nu Bregnemose, mit Barndomshjem omgivet af store Træer. I Haven store Frugttræer og mod Vest et smalt Bælte af Ask og El og Underskov af Hassel og Hyld. Vi kaldte det for Skoven.

Videre frem ad Vejen kommer vi til Skomagerhuset, hvor Skomager Klyver bor, og lidt længere henne ved modsatte side af Vejen ligger der en gammel Ejendom med Jord til. Der bor en Mand vi kalder Niels Lunde.

Vi går videre frem ad Vejen, men nu drejer den skrapt til højre, lige ud gaar vejen ned til Græverstedet (Sølykkeholm). Vi forlader Vejen og går ad en Sti over Marken og kommer ud til Vejen igen, hvor der ligger nogle huse med så mærkelige Navne som Loppen, Lusen, Nien og Skovtien.
Til venstre går Vejen ned til en lille Ejendom med en gammel Smedie. Her bor en gammel Smed Per Madsen. Han laver ikke saa meget mere, mest mindre Ting som hvæsse Plovskær o.l. Han var god til at lave nogle Søm med brede Hoveder som en Toøre til at slaa under Træskoene. Når han

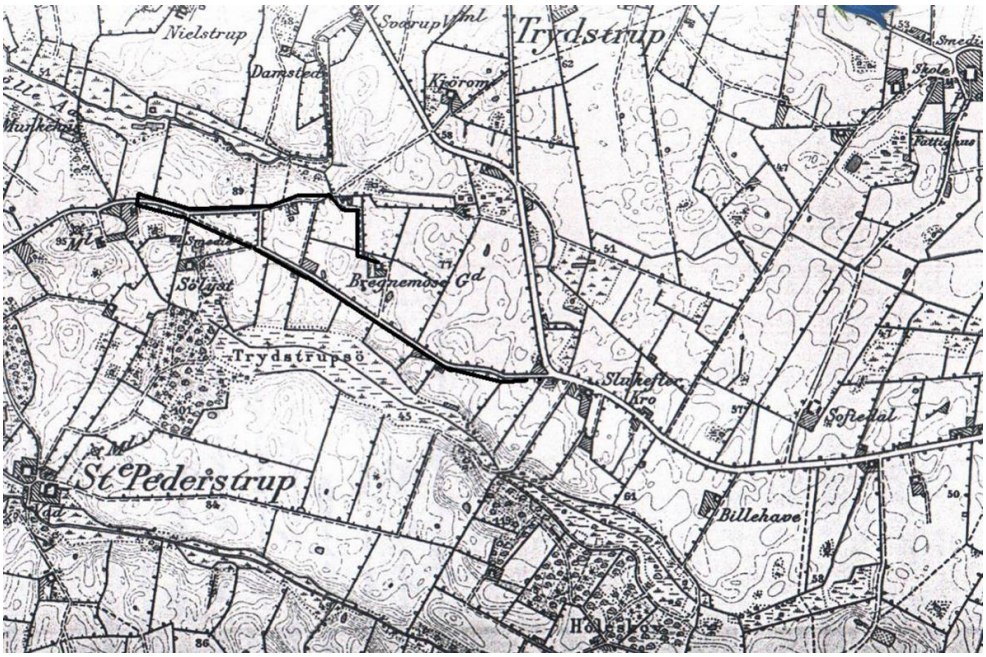
havde lavet noget til os hjemme i Bregnemose, kom han gerne med det om Aftenen, saa fik han altid et Par Snitter Hvedebrød med Paalæg til et Par Snapse. Det var Traktementet dengang.

Men tilbage til Vejen igen. I det næste Hus boede en Skrædder, han blev kaldt for Loppe Skrædderen.
Nu er vi nået til Sogneskellet ind til Vigerslev Sogn. Det næste Hus er Stenkløverhuset, hvor en del af Haven hører til Korup Sogn, men selve Huset ligger i Vigerslev Sogn. Her boede en Brolægger og Stenkløver med Øgenavnet Tekedlen. Ikke fordi han drak meget Te, derimod var han glad for nogle Snapse.
Lidt længere fremme går vejen ind til en anden Ejendom, og på Bakken ligger der en Mølle, Luse Møllen ejet af en Mand vi kaldte Snedker Anders.
Endnu en Ejendom ligger til venstre inde på Marken. Her bor Væver Lars, ham der skød Skytten på Langesø, men det er en anden historie.

Vi vender nu om og går tilbage ad Vejen til den svinger til højre, der forlader vi den og gaar lige ud ad en markvej forbi en mindre ejendom med nogle Tdr. Land, til Markvejen fortsætter op over Marken til Landevejen ved Kørom. Men vi er forinden drejet af ved en anden Ejendom, her bor Kristian, Jørgen og Moster Hanne og her har jeg Fætre og Kusiner.

Vi følger Stien med Syrenhegn op til Bregnemose, kommer ind ad Tofteporten til Gaardspladsen, der til dels er optaget af et stort Æbletræ af Sorten Det Fynske Keleæble, som min Far havde plantet til Mor, da de kom til Ejendommen. Over Lodøren i den venstre Længe staar i Bindingsværket indhugget Aarstallet 1808, men Stuehuset, der er grundmuret, er muligvis ikke saa gammelt, og den ene Længe byggede Far, da han købte mere Jord til.

Her slutter Vandringen.
August Nielsen

På dette kort fra 1890 er markeret den rute, som August Nielsen fulgte

Kirkestier, skolestier og andre smutveje i Korup.

Til enhver landsby hørte oprindelig et lokalt vejnet til de fælles arealer såsom agerjorden, skoven, mosen, søen eller stranden hvor beboerne alle havde ærinde, men efter udskiftningen omk. 1800 hvor jorden blev fordelt til hver enkelt bruger, blev vejnettet tilpasset de nye vilkår og udflytterne, og efterhånden som udviklingen med tog og bil skred frem, blev vejnettet tilpasset de nye tider.

Anderledes gik det med stier som fodgængere og ryttere benyttede. Som bekendt er den korteste vej mellem to punkter en lige linie, og derfor opstod der fra gammel tid stier og smutveje for at gøre vejen kortere fra sognets gamle og spredte bebyggelser til Korup Kirke, Præstegården og Den Gamle Rytterskole.

Det var der ikke mange der havde indsigelser imod så længe man ejede jorden i fællesskab, men efter at jorden og dermed afgrøderne nu tilfaldt den enkelte grundejer, blev det mange steder svært at bevare de mange stier der gik tværs over markerne til kirken eller skolen.

Den almindelige udvikling har også til dels overflødiggjort stierne. Kirken er ikke længere sognets geografiske midtpunkt og vel heller ikke mere det selvskrevne folkelige og kulturelle midtpunkt. Det er helt andre veje og cykelstier, som passer til tidens trafikmidler og trafikbehov, man benytter som kirkeveje i dag, selvom de primært fører helt andre steder hen.

Det har bevirket, at de gamle stier efterhånden ikke længere er sammenhængene trafikable. Nogle steder er de blevet pløjet op og inddraget til agerjord, andre steder er de blevet inddraget i udstykninger og derefter "overbygget" af parcelhuse, og atter andre steder er de nu et fuldstændigt vildnis.

Efter at have talt med ældre folk på egnen vil jeg her prøve at gøre rede for nogle af stierne der er forsvundet eller meget svære at få øje på i landskabet, da de mange steder falder sammen med de eksisterende markveje, men på det efterfølgende kort fra ca. 1890 ses endnu mange af stierne der kortede vejen op for kirkegængere og børn til Rytterskolen.

1. Kirkestien fra gården St.Pederstrup og over til Espestok.

Denne sti blev brugt af kirkegængere, skolebørn og folk der skulle til "byen" for Gl. Korup var jo "byen" indtil banen kom i 1910-11. Stien udgik fra St. Pederstrup og gik nordpå over markerne ned gennem skoven over forbi "Sølykkeholm", der dengang kaldtes "Sølyst", videre over til Hørløkkevej, hvor der lidt henne var en afstikker over mod Bredbjerg, videre ud ad Hørløkkevej, tværs over Rugårdsvej, forbi "Kørom", over markerne og tværs over Lavløkkevej og videre over markerne ned til hvor Kammertoften krydser Espestok, og derfra kunne man så følge denne om til landsbyen.

2. Præstens ridesti.

Når præsten havde tjeneste i Ubberud Kirke red han ad Præstevejen over til Rugårdsvej, krydsede den lidt mod øst og red ad markvejen langs hegnet ned over mosen, over på Kalørvej, der inden

reguleringen under besættelsen, slog en bue længere mod vest. Denne lidt kortere vej kunne måske redde ham fra at komme for sent i kirken.

3. Skolestien.

Vejen fra Trøstrup til Korup gik tidligere nord om kirken og da skolejorden lå i sognets nordøstlige hjørne, udgik der fra Kirkesvinget en markvej over til de to ejendomme "Stavis Ager" og " Korupholm" der ligger ud mod Stavadgyden. Markvejen blev benyttet af degnen, skolebørnene og beboerne i de omtalte ejendomme.

4. Stien fra den fælles grusgrav og over til Rugårdsvej.

Stien udgik fra den fælles grusgrav ved "Holebakke" (Stentevangen 1 A) og gik over markerne og ned hvor en del af Elmevej nu er, for til sidst at løbe ud på Rugårdsvej omtrent over for "Elmely" (Rugårdsvej 431)

5. Skolestien fra Rugårdsvej til Rytterskolen.

Skolestien gik nordpå fra Rugårdsvej mellem nr. 527 og 531 og fulgte markskellet i en lige linie over forbi "Lundegård" hen til skolen.

Om skolestien sagde en af de ældre jeg talte med: Der var ret langt for et barn fra St. Pederstrup og over til Rytterskolen, men det var ikke så farligt som i dag, hvor forældrene nærmest kører børnene ned ved skolen.

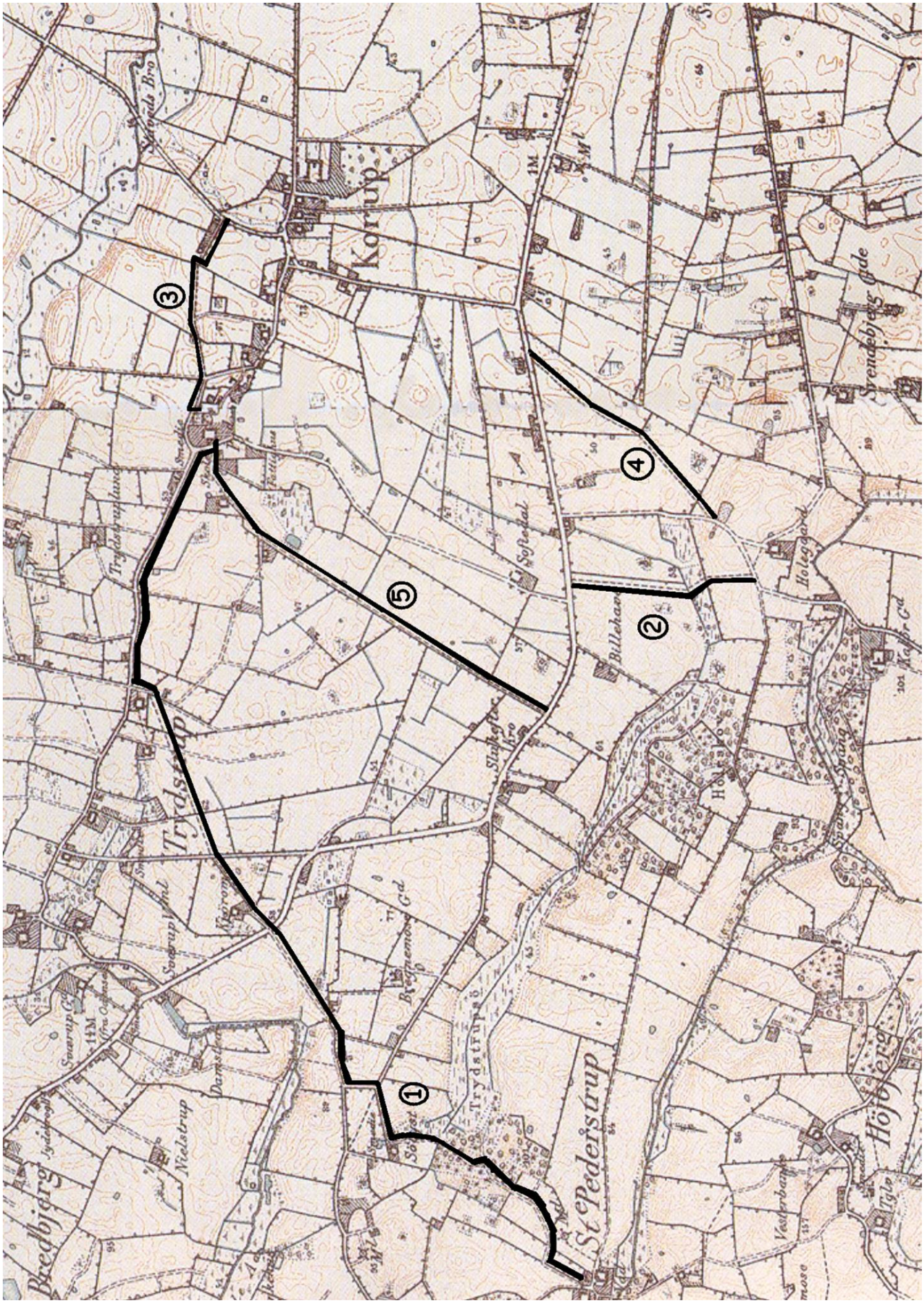
Numrene (1-5) ud for de ovennævnte stier henviser til det tilsvarende nummer på det efterfølgende kort.

Freddie Westergaard

Billederne er taget fra sti nr. 1

Korup
Trydstrup
St. Pederstrup
Bredbjerg
Nielstrup
Sofiedal
Svendebjerg Gade
Holtegaard
Billehave
Slagelse Kro
Trydstrup Gd
Vesterbanke
Højeløbergård
①
②
③
④
⑤

Korup Sogn under Danmarks sidste borgerkrig

af

Karin og Peter Ramskov Andersen

I begyndelsen af april 1848 kom alarmerende rygter til Fyn. Den danske stat strakte sig dengang langt ned i det nuværende Tyskland, og den tysksindede befolkning i hertugdømmerne Slesvig og Holsten ønskede under indtryk af den revolutionære uro i en række europæiske lande at få en fri forfatning. Den danske konge, Frederik 7., havde netop opgivet sin enevældige magt, og de politiske begivenheder skete i hurtigt tempo. Slesvig-Holstenerne gjorde oprør og erobrede den 24. marts fæstningen Rendsborg ved et ublodigt kup. Efter kuppet spredtes vilde og grundløse rygter om, at oprørerne havde frigivet de lokale tugthusfanger, og at disse horder af "slaver" nu var på vej mod nord.

Rygterne nåede også Fyn, men i Korup synes man at have undgået det hysteri, der greb naboerne i Paarup Sogn. Dér opfordrede sogneforstanderskabet, datidens sogneråd, indbyggerne til at holde vagt døgnet rundt og til om nødvendigt at gribe til våben. Korup-Ubberuds fælles forstanderskab holdt møder den 2. og 11. april uden at gøre forberedelser til kamp.

Ånden fra 1848

Med kuppet i Rendsborg var borgerkrigen, Treårskrigen, begyndt, og den bølge af fædrelandskærlighed og offervilje, der gik over landet, nåede også ud i landsognene, selvom "Ånden fra 48" sandsynligvis var kraftigst i København. Korup og Ubberud Sogne udgjorde én kommune, og beboerne fik mulighed for at vise deres patriotisme ved at give penge og praktisk hjælp til de indkaldte soldaters familier.

I den første krigsbegejstring var det ret nemt at samle betydelige beløb, men det var også let at forudse, at gavmildheden ville blive mindre, hvis krigen trak ud. Derfor blev der i Korup-Ubberud Kommune ligesom mange andre steder i landet organiseret en indsamling, hvor man forpligtede sig til at give 4 skilling om ugen. Pengene skulle bruges til at hjælpe de indkaldte soldaters familier, og indsamlingen blev ledet af en komite, mens det praktiske arbejde blev gjort af indsamlere, der blev valgt af de enkelte landsbylav. I august måned indkom der 46 rigsdaler, heraf de 12 rigsdaler fra Korup Sogn.

Komiteen mødtes i skolen i Ubberud i begyndelsen af september for at finde ud af, hvordan pengene skulle bruges. Man diskuterede, om det indsamlede beløb skulle gives til sårede soldater gennem indsamlingens landskomite, eller om pengene skulle gå til sognenes egne trængende enker og soldaterbørn. Det blev vedtaget, at 25 % af det indsamlede indtil videre skulle bruges lokalt, og at komiteens medlemmer selv skulle opsøge de nødlidende, idet der fandtes soldaterkoner, som ikke ville bede om hjælp. Hvert sogn skulle beholde de penge, der var samlet i sognet, til sine egne beboere.

I Korup forhastede man sig ikke. Landbrugsarbejdet måtte ikke forsømmes, og ærtehøsten var i fuld gang. Et komitemøde blev derfor først holdt i præstegården den 16. september. Man var bange for, at beboerne ville svigte fireskillingsindsamlingen, og at det blev nødvendigt at lade alle i sognet betale til forsørgelsen af soldaterfamilierne.

Som ventet viste det sig svært at samle penge, idet der i oktober kun indkom 7 rigsdaler, og af dem fik husmand Jørgen Hansen fra Holehuset de seks til betaling af renter og skatter. Han havde været i krig hele sommeren og kom hjem, da der blev våbenstilstand sidst i august 1848. Samtidig vedtog komiteen at standse arbejdet, indtil det blev klart, om krigen blev genoptaget, eller om "Gud vil skænke os fred". Sognets samlede bidrag til krigsførelsen og til soldaterfamilierne kendes ikke. En

udateret liste - formentlig fra 1848 - over "Frivillige ydere på fædrelandets alter i krigens tid" viser, at 33 havde stillet vogne til rådighed til transport af soldater og forsyninger, og at der var indsamlet 83 rigsdaler.

Ny præst

Det var Korup-Ubberuds fælles sognepræst, der trak det største læs i arbejdet med at hjælpe soldaterfamilierne. Pastor Steenfeldt, der døde i december 1847, havde på grund af åndelig svækkelse haft hjælpepræst i flere år, og han blev efterfulgt af Peter Deichmann Aagaard fra Skive, men ikke uden problemer. Aagaard havde ikke havde den store lyst til at rejse til Fyn, og han skrev i blomstrende vendinger til provsten om sine betænkeligheder ved at forlade sin menighed i krigstid:

"... Mit hjerte bløder ved at skulle sige en elsket menighed farvel, især i denne for alle danske så sørgelige tid, da enhver trænger til Guds ords trøst og opmuntring til at gøre sin pligt. Måtte det derfor behage Deres Højærværdighed at unde mig dog i nogen tid at vente på udfaldet af vor ærlige og retfærdige sag, inden jeg drager bort fra de mange, hvis hjerter hænger ved mig, til et folk og en kirke, der er mig aldeles fremmed".

I juli 1848 havde pastor Aagaard overvundet sin ængstelse og var kommet til Korup. Han fik ikke megen glæde af sit nye embede, idet han rejste allerede i 1850. Fru Aagaard døde i barselsseng i november 1849, 42 år gammel, og sognepræsten ønskede ikke at blive i præstegården. Han ville tilbage til Jylland og fik et embede i Gunderup-Nøvling syd for Ålborg, idet han syntes, at den jyske hede passede bedre til hans sindsstemning end "det herlige Fyns bestandige smil, der tit synes mig at spotte mine tårer".

Flygtningehjælp

Under Treårskrigen var fæstningsbyen Fredericia omringet fra den 8. maj til den 6. juli 1849, da den danske hær gjorde udfald fra byen og besejrede de slesvig-holstenske belejrere. Inden da var de fleste af byens indbyggere blevet evakueret til Fyn. Flygtningene skulle have husly, og myndighederne i bl.a. Odense Herred blev af amtet bedt om at opfordre herredets kommuner til at modtage flygtninge. En sådan anmodning var i foråret 1849 svær at afvise, og herredsfoged Knudsen bad derfor sogneforstanderskaberne om at finde ud af, hvem der frivilligt og gratis ville modtage familier fra Fredericia. Knudsen indså, at der snart kunne blive grænser for gæstfriheden og gjorde derfor opmærksom på, at en eventuel betaling for at huse flygtninge ville blive fastsat af myndighederne.

Sogneforstanderne indkaldte til beboermøde i Korup samme dag, som herredsfogedens opfordring blev modtaget og i Ubberud den følgende morgen kl. 6.30. Her blev det vedtaget at modtage et antal flygtninge, og at der skulle organiseres transport af mennesker og bohave.

Det praktiske arbejde med at få flygtningene flyttet til deres indkvarteringssteder blev koordineret af sognepræsterne. Fra Korup blev der sendt seks vogne til Vejlby Sogn ved Middelfart, hvor nogle familier ventede på kørelejlighed, og pastor Aagaard bad sin kollega i Vejlby om at sørge for, at de ventende var samlet, så kuske, heste og vogne ikke skulle vente unødigt. Det drejede sig om to smedemestre, en skomager og en væver med familier, i alt 22 mennesker.

Senere kom endnu to familier fra Fredericia til Korup. Pastor Aagaard mente, at sognets beboere forsøgte at behandle flygtningene godt, men at disse manglede deres normale indtægtsmuligheder. De to smedemestre prøvede at skaffe sig en lille fortjeneste gennem et lotteri, hvor gevinsten var to strygejern, som smedene formentlig selv havde lavet. Sognets unge havde købt lodder, og Aagaard prøvede at få sine "Kære unge venner, karle og piger i Ubberud Sogn" til at gøre det samme.

Lodtrækningen skulle foregå søndag den 8. juli på bygaden i Trøstrup, og for at hæve stemningen ville smedekonerne beværte med brød og brændevin, formentlig mod betaling. Både sognefogeden og sognepræsten ville være til stede og sikre, at alt gik sømmeligt til.

De fire andre flygtningefamilier skulle også hjælpes, og sognepræsten prøvede at arrangere et tilsvarende lotteri, hvor gevinsten var den "bekendte dejlige bog" Leths Huspostil. Der var tale om en samling af opbyggelige tekster, *Kristelig Huspostil*, i to bind af Middelfartpræsten Albert Leth, og et lod kostede 1 mark. Lotterier og anden velgørenhed gav kun flygtningene den mest nødvendige hjælp, og både de og sognets beboere var formodentlig glade, da belejringen af Fredericia sluttede den 6. juli, og det blev muligt for byens indbyggere at komme hjem.

Soldaterne og deres familier

Det var landbefolkningen, der under hele krigen stillede de fleste af de "tapre landsoldater", selvom der i slutningen af 1848 blev indført almindelig værnepligt. Der var våbenstilstand i vintermånederne, og mange soldater blev sendt hjem. De soldater, der stadig var indkaldt, blev talt med i folketællingen den 1. februar 1850 og opført som fraværende. Mindst 13 mænd mellem 23 og 30 år var i krigstjeneste, og langt de fleste af disse var tjenestekarle eller hjemmeboende sønner. De fleste var ugifte.

Folketællingen gav et øjebliksbillede af, hvem der var i krig, men ikke af indkaldelserne før og efter 1. februar 1850. Soldaternes fravær berøvede nogle familier deres forsørgere, og det var ingen selvfølge, at staten eller kommunen hjalp. Der var brug for privat initiativ, og hjælpen til de trængende soldaterfamilier aftaltes på et beboermøde i april 1849. Man vedtog, at gårde og husmandssteder skulle give en portion madvarer, hvis størrelse afhang af ejendommenes hartkornsvurdering.

Pastor Aagaard stod for indsamlingen, og i hans og tidens følelsesfulde stil blev giverne opfordret til gavmildhed: "Kære venner! af Korup Sogn! lad os da på denne måde i kærlighed påskønne, at deres [soldaterkonernes] mænd stå rede i kampen til at ofre liv og blod for os og vort kære fædreland!". For hver tønde hartkorn skulle der gives et brød samt noget smør eller flæsk, og kun husmænd med meget små ejendomme slap for at bidrage.

Mod krigens slutning blev det sværere at få frivillige bidrag, og kommunen måtte træde til i en række tilfælde. Sogneforstanderskabet vurderede de enkelte sager kritisk og hjalp kun, hvis det mente, at det var strengt nødvendigt. Det vidste ansøgerne også, og nogle var utvivlsomt tilbøjelige til overdrive deres behov.

Blandt dem, der ønskede hjælp, var den tidligere nævnte Jørgen Hansen. Han var soldat ved 3. reservebataljons 1. kompagni og havde fået ordre til at møde ved bataljonen ved nytårstid 1850. Han havde også været i krig i 1848 og 1849, og det er særdeles tænkeligt, at der ikke var meget tilbage af "Ånden fra 1848" og af krigslyst hos husmanden fra Korup. Jørgen Hansen havde et forgældet hus med lidt jord på Korup Mark, hvor han forsørgede kone, barn og svigerfar, og han bad derfor sogneforstanderskabet om at få sit landbrugsarbejde gjort af sognets beboere på samme måde, som det skete i andre sogne. Han ansøgte, fordi hans kone var "trykende", dvs. gravid, og han var så heldig straks at blive hjemsendt, fordi han var en af de ældste i tjenesten. Men der var mangel på soldater, og Jørgen Hansen måtte af sted igen for at gøre sin pligt mod konge og fædreland. Han søgte derfor igen om hjælp til at drive husmandsstedet, men da sogneforstanderskabet havde sagt nej til den første ansøgning, blev den næste sendt til amtet.

Amtmand Bille Brahe sendte skrivelsen til forstanderskabet, der med pastor Aagaard som talsmand sendte et længere svar, der i korthed gik ud på, at Jørgen Hansen var fuld af løgn. Aagaard forklarede, at husmandens svigerfar sagtens kunne klare arbejdet på ejendommen, når svigersønnen var i krig, og at familien havde fået hjælp til markarbejdet, til køb af tørv og til betaling af renter på gælden i huset. Sognepræstens harme skyldtes delvis, at Jørgen Hansen ikke viste den fornødne ydmyghed, når han

bad om hjælp, men krævede den som en ret i en "højst uforskammet tone". Tilmed havde han været så respektløs at klage over sogneforstanderskabets behandling af ham. Sagens afslutning kendes ikke, men Jørgen Hansen overlevede krigen.

Den hjælp, Jørgen Hansens familie trods alt fik, og hjælpen til andre familier blev under den første del af krigen betalt med frivillige bidrag fra sognets beboere, men efter to års krig var lysten til at give ringe. Sogneforstanderskabet vedtog i februar 1850 derfor at bede beboerne give 8 skilling pr. tønde hartkorn og at bruge det indkomne til soldaternes familier. Der indkom 24 rigsdaler, og næsten alle hartkornsejerne havde bidraget.

De 24 rigsdaler rakte ikke langt, og i december 1850 spurgte sogneforstanderskabet amtet, om det måtte hjælpe soldaterfamilierne af fattigkassen, og om man måtte opkræve penge til formålet. Det var sandsynligvis kun krigens afslutning, der forhindrede, at hele støtten til familierne blev betalt gennem skatteudskrivning og ikke med frivillige bidrag fra dem, der havde vilje og evne til at give.

En af dem, der ikke ville betale til indsamlingen, var Simon Mortensen i Krogshøj, som var velkendt på amtskontoret som både velhavende og rethaverisk, grænsende til det kværulantiske. I dette tilfælde havde han muligvis nogen ret på sin side. Krogshøjgård lå på grænsen mellem Paarup og Korup-Ubberud Kommuner, og det var uklart, hvor gården hørte hjemme. Simon Mortensen havde allerede i 1844 klaget til amtsrådet over, at begge kommuner afkrævede ham betaling til skole- og fattigvæsenet. Sogneforstanderskaberne i både Paarup og Korup-Ubberud ville gerne have skatterne fra Krogshøj, men amtsrådet kunne ikke finde ud af tilhørsforholdet og sendte sagen videre til København, hvor den først blev afgjort længe efter krigen.

Tabene

Endnu før krigens afslutning gik den jødiske teolog og forfatter A.D. Cohen i gang med at samle oplysninger om de døde soldater. Fra sit hjem i Odense skrev han til militære og civile myndigheder og spurgte, om de døde var faldet i kamp, døde af deres sår eller som følge af sygdom eller ulykker. Takket være hans arbejde er det muligt med rimelig sikkerhed at finde ud af, hvilke soldater fra Korup Sogn, der mistede livet under krigen.

Rasmus Madsen fra Korup blev det første krigsoffer. Han var soldat i 3. jægerkorps, der var med i det tabte slag ved Slesvig 23. april 1848, hvor han blev såret og taget til fange. Han døde en uge senere og blev begravet i Slesvig. Niels Andersen fra samme afdeling og også fra Korup blev såret ved Dybbøl 5. juni 1848 og døde på lazarettet to dage senere.

Under hele krigen døde ca. 3.800 danske soldater, deraf 1.280 af sygdom. Datidens ringe viden om bakterier og deres smitteveje og manglende renlighed krævede 874 dødsofre på grund af tyfus, og Peter Nielsen fra Trøstrup var et af disse. Han var fra 3. reservebataljon og døde på lazarettet i Augustenborg 17. maj 1849.

Krigens største slag fandt sted ved Isted 25. juli 1850, hvor Jørgen Christian Larsen fra Korup faldt. Han var fra 3. jægerkorps. Den 25. december 1850 blev Niels Petersen, Trøstrup, såret af et vådeskud og måtte have en arm eller et ben amputeret. Amputationer havde en meget høj dødelighed, og Niels Petersen døde 29. december. Han var fra 3. forstærkningsbataljon.

Krigen endte i 1851 med en dansk militær sejr, men politisk var der i bedste fald tale om et uafgjort resultat. De danske regeringers politik over for de tysksindede indbyggere i hertugdømmerne og Prøjsens voksende magt gjorde en ny krig uundgåelig. Den kom i 1864 og endte med et katastrofalt nederlag, der kostede Danmark 40 % af dets landområde og 800.000 indbyggere.

2 mormonfamilier fra Ubberud

Jeff Hunter, tipoldebarn af Ida og Anders Rasmussen

I midten af 1800-tallet agiterede Jesu Kristi Kirke af de Sidste Dages Hellige - i daglig tale kaldt mormonerne – ivrigt såvel på Fyn som i resten af landet. Også i Ubberud var der mennesker, der blev grebet af deres lære og lod sig omvende. Mange emigrerede til Utah, USA eller "Zion", som det blev kaldt.
For et par år siden blev Ubberud Arkiv opsøgt af en amerikaner, Lieutenant Colonel Jeff Hunter, som søgte oplysninger om sine forfædre, som skulle stamme herfra.
Arkivet hjalp ham efter bedste evne og har siden søgt at finde flere oplysninger om familierne. Efterkommerne i USA har bidraget med oplysninger om deres videre skæbne i Utah.
Den ene familie var tilflyttere til sognet og boede her kun 5-6 år, men har alligevel betydning for denne historie.
Det drejer sig om Niels Jørgensen, født 1812 i Sønder Højrup af fattige forældre. Om ham skriver sognepræsten ved hans konfirmation: *Gode kundskaber, men hans Forhold har ei aldeeles staaet mig an. Stivsind og Forstillelse ere nok fremherskende Træk hos ham.* En ganske hård bedømmelse af et barn.
I 1841 blev Niels Jørgensen gift med Wilhelmine Bang, som døde 1845 efter at have født 2 børn, som ikke overlevede.
Samme år giftede han sig med den jævnaldrende Johanne Pedersen fra Ringe. Hun var som 24-årig flyttet til Odense, hvor hun fik to såkaldt "uægte" børn, en datter og en søn.

Skovmarken 70. Var det her familien boede?

I november 1851 flyttede familien til Højbjerg Skovmark i Ubberud sogn. Der er ingen sikker viden om, hvilket hus de boede i; men det kan have været Skovmarken 70. Med sig havde de Johannes to "uægte" børn, Anne Marie og Jørgen Christian, samt deres fælles datter Wilhelmmine. I Højbjerg kom yderligere Ida Kristine til, efter at et par drengebørn var døde som spæde. Ida blev tipoldemor til ovennævnte Jeff Hunter.
I november 1856 flyttede familien til Odense, og her blev de mormondøbt i 1859. 2 år senere blev Niels præsteviet og snart derefter udnævnt til Ældste.
Tilsyneladende bliver familien herefter splittet op og sendt til forskellige menigheder. I 1863 emigrerer Johanne til Amerika på sejlskibet "B.S. Kimball". Ifølge efterkommerne med alle tre døtre, men udvandrerlisten anfører kun Wilhelmmine og Ida Kristine. Det forlyder også blandt efterkommerne, at Johanne blev skilt fra Niels på grund af sin omvendelse, og da hun besluttede at udvandre, overlod hun sønnen Jørgen Christian til den biologiske fader, der bedre ville være i stand til at tage vare på ham, idet han skulle være byens postmester og dermed en fornem mand. Kirkebøgerne angiver imidlertid faderen til begge Johannes "uægte" børn som en Peter Jørgensen, tjenestekarl hos en købmand i Odense.

Det var en langvarig og besværlig rejse, de havde begivet sig ud på. Vi kender ikke detaljerne i netop denne rejse, men normalt gik turen til Hamborg, derfra med skib til Hull i England, over land til Liverpool, og så med skib til Amerika, de første mange år til New Orleans. Herfra måtte man så vandre de mange mil til Utah. Johanne og børnene forlod Danmark d. 29. april og ankom til Provo, Utah d. 9. september.

Johanne Pedersen og Ida med sit første barn

Idas datter fortæller i en biografi over sin moder: *7 år gammel forlod Ida Danmark sammen med sin mor og søster, og efter 6 måneders sejlads* (der menes formodentlig uger!) *nåede de til Amerika og begyndte turen over sletterne for at slutte sig til "de hellige". Denne tur tog over 4 måneder, og de gik det meste af vejen; Ida kørte dog en del af vejen, da hun var så lille.*

Vel ankommet byggede de et hus af ubrændte lersten. Udkommet fik de dels ved at samle bær og sælge dem, dels ved at Johanne udlejede sine medbragte spader for 25 cent om dagen. Johanne anskaffede tavler og grifler, så hun kunne lære sine børn at læse og skrive. Ved at oversætte biblen til engelsk fik hun også lært dem engelsk.

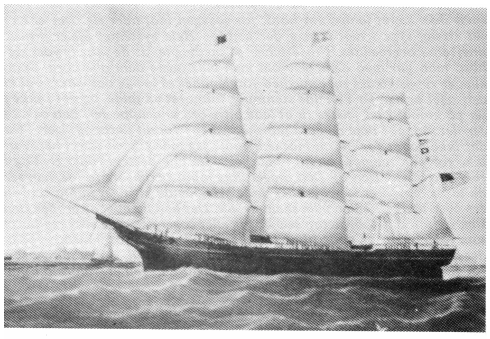
Efter et par år giftede hun sig med en anden dansker, Jens Knudsen. I 1870 blev Ida som 14-årig Jens Knudsen hustru nr.2. Med hm fik hun 5 børn, hvoraf de 3 overlevede. Efter børnenes fødsel ønskede Jens Knudsen at tage sig endnu en hustru, men Ida protesterede imod det og forlod ham. I 1882 blev hun gift igen og atter med landsmand, nemlig Anders Rasmussen, som hun som 5-årig havde truffet ved et mormonmøde i hans hjem i Odense.

Longgårdshus, Ubberudvej 1

Anders Rasmussen blev født 1829 i Longgårdshus i Ubberud som næstyngste barn af væver Rasmus Nielsen og Karen Rasmusdatter. Han blev døbt og konfirmeret i Ubberud kirke, og her blev han i 1855 gift med Karen Jørgensdatter fra Vejrup.

I 1857 flyttede parret til Vor Frue Landsogn i Odense, og i 1860 blev de mormondøbt. Snart efter blev Anders præsteviet. De fik 2 sønner og 2 døtre, men kun sønnerne Rasmus og Jørgen og datteren Anne Cathrine overlevede. Da også Karen døde i 1879, besluttede Anders at udvandre sammen med børnene. Med sejlskibet "Monarch of the Sea" kom de til Amerika, og 1880 nåede de til Provo, Utah.

Monarch of the Sea

På det tidspunkt boede Ida og Johanne nær jernbanen i Provo. Immigranter slog sig ofte ned hos dem, indtil de fandt eget hjem. Også Anders Rasmussen fandt vej til dem, og de fandt snart ud

af, at de havde mødtes før. Ved deres tidligere møde havde Anders taget den lille pige på skødet og fortalt hende, hvilken sød lille pige hun var.
Idas datter fortæller: *Anders Rasmussen var kendt for sin venlighed, tålmod og sit kærlige lyse sind. Han var trofast og religiøs, meget beundret for sin gode dømmekraft og ærlighed. Han elskede børn og var elsket af dem. Han vandt snart min mors kærlighed, og de blev forenet i ægteskab i Salt Lake City 5. september 1882.*
Ida og Anders Rasmussen fik 6 børn sammen, og desuden opdrog Ida 3 moderløse piger fra de var 14 år, til de blev gift. Et af tipoldebørnene er altså Jeff Hunter, som kom til Ubberud på jagt efter sine forfædre.
Selvom de var fattige, klagede Ida aldrig; men havde altid overskud til at give gæster et måltid mad og til at hjælpe folk i nød. Hun elskede håndarbejde og var dygtig til at hækle og kniple.
Anders døde i 1907, Ida først 1938, så hun havde et langt liv som enke.

Anders Rasmussen

Ida og datteren Hilda

Idas og Anders Rasmussens grav

Den gamle Stavisbro (skrevet af Hans Marius Hansen, Korup)

Farvel du gamle Stavisbro
ej mer skal Aaens Vande sno
sig mellem dine Piller,
og ingen Vognhjul mer skal gaa
hen over dine Steen, der laa
og Fordums Liv og Færdsel saa,
der vidt fra vor sig skiller.

Da du blev bygt paa Vadested,
du ogsaa var et Fremskridtsled,
for Bonden med sit Stivvognsspand
saavel som for den Vandringsmand,
der gik med Rygsæk vidt om Land
og trælsomt maatte træde.

Jeg ser for mig de Bondemænd
og dem, der blev lidt øm i Lænd
af Sliddet ved din Vorden.
De Bønder staar og bakker trygt
- maaske af lutter Ærefrygt -
fordi et Mesterværk var bygt
og spytter langt mod Jorden.

Jeg tænker de gik godt i Spænd
de Broby- og de Korupmænd
saavel som deres Heste.
De slæbte som det var en Skam,
men Mølleren gav glad en Dram,
det var jo ikke mindst for ham,
den Bro blev fælles bedste.

En Ekstrasnaps var nu tilpas
- jeg tænker ej, de brugte Glas
man satte Maal paa Flasken
så drak de lystelig din Skaal
du var jo deres store Maal,
-maaske en enkelt gav et Skraal.
Og en blev hed i Masken.

Skønt Slægt paa Slægt blev lagt i Grav
og Aaens Vande gik i Hav
du stod dog for dens Strømme
Og Tusinder af Læs der drog
fra Mølle, Teglværk og fra Skov
henad din stærke Ryg, og dog
det kunne dig ej ømme.

Jeg ser på dine Pillesten
saa fast de ligger hver og een
saa sindrigt sammenstillet
skønt kløvet skæve paa hver Led
man ser dog ej til mindste Skred
og skønt at Tid, der Sekler gled.

Og dine Overliggersten
ved dem har intet pillet
fra Nordfyns marker hver og een
Hvem slog de Kilemærker
ja, hvem var dog de snilde Mænd,
der lagde disse Kæmper hen
og næppe nok fik Navn af "Svend"
dog "Mestre" kæmpestærke.

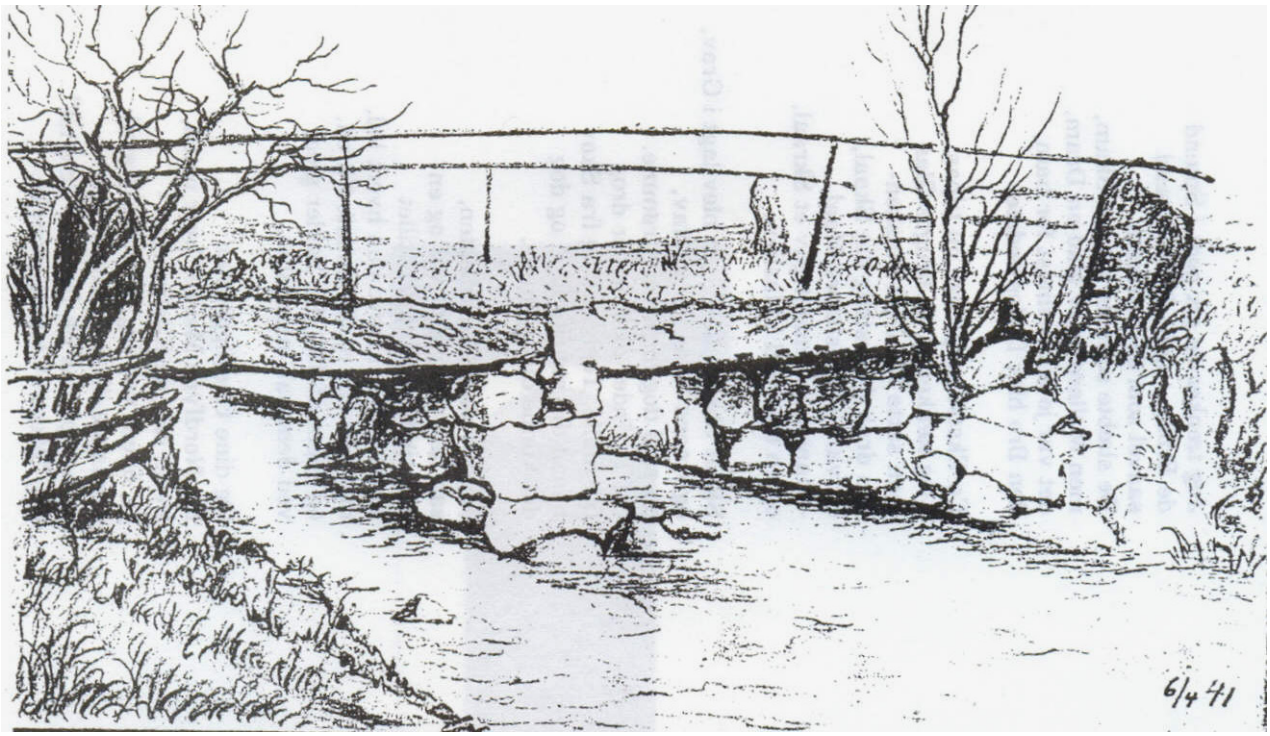
Foraar

Af L. A. Rasmussen, Korup

Stavisaaen

Aabent og frit er der ude paa Broen, hvorunder Stavisaaen løber ud i Odense Kanal. Vinden blæser foraarsfrisk i Sivene og kruser Aaens og Kanalens Vande, over hvilke kredsende Maager foretager Rekognosceringstogter.

Indefter følger vi nu Aaen gennem Bispeengen, under Broen ved Lumbyvej og er snart inde i den lille Skov ved Næsby Stationsby. Endnu staar Bøgene som hensunket i Dvale, med nøgne Grene og med Blæstens særegne Susen i de bladløse Kroner. Men i Skovbunden er alt klar til den store Offensiv. Enkelte Anemoner er allerede skudt frem i Lyset og antyder det hvidgrønne Tæppe, der snart vil være draget hen over Skovbunden, og som gør Bøgeskoven til et Skønhedsrige, der kappes med det skønneste, fremmede Egne kan frembringe. I Skovbrynet kommer, nogle Hundrede Meter fremme, en anden Bro til Syne, Stavisaabroen, hvorover Bogense Landevej fører. Broen er en ny Udgave af den gamle Slusebro, hvor Vandet fra Næsbyhoved Sø kunde holdes tilbage af Hensyn til den nærliggende Næsbyhoved Mølle.

Et Stykke fra Stavisaabroen løber Aaen tæt op ad Thorslund Bakke, hvorfra der er en dejlig Udsigt over det vaardæmrende Landskab. Vendt mod Odense har vi til venstre Næsbyhovedskoven, hvor vi synes at skimte Omridsene af Voldstedet efter Næsbyhoved Slot, der her laa som en Vogter for Odense By mod Ufredsfolk, der vilde forsøge at trænge ind til Byen gennem Stavisaaens Lavnings Dalføre og videre gennem den dengang eksisterende Næsbyhoved Sø. Til højre ligger Aalykkeskoven og mellem disse to Skove et Udsnit af Odense med det i Billedet dominerende Gasværkstaarn. De flade Partier omkring Bakken giver os et Indtryk af Næsbyhovedsøens store Udstrækning før Udtørringen. Men Aaen, der her løb i Udkanten af den gamle Sø, drager videre indefter, under Bogense Banens Dæmning og Vejen mellem Odense og Tarup.

Den egentlige Aadal træder nu tydeligt frem, og Tankerne føres her tilbage til hine mægtige Tider, da Isen i tykke lag dækkede Landskabet, og der her under Isdækket løb en svulmende Smeltevandsflod, som udgravede Stavisaaens Dalføre lige op til Tverskov Mølle i Vigerslev Sogn. I denne saakaldte Tunneldal snor Stavisaaen sig af Sted gennem Enge, der aldrig er mere afvekslende end om Foraaret. For kort Tid siden var de vinterhvide, nu er de grønne, og snart bliver de ”gyldengule af tunge Kabbelejer”. Ved en lille Lund, der synes at være et sandt Eldorado for

Fasaner, udmunder Stavisaaens første store Tilløb, Rydsaa, og lidt derefter dukker Broby Kirke op. Her sporer vi i Terrænet den vej, som Slettenboerne i Middelalderen undertiden benyttede sig af, naar de skulde til Odense. Moradserne ude ved Næsset lod sig ikke befare dengang, og det var først under Dronning Christine, at Slettens Landevej blev farbar.

"Vasen", som den opdæmmede Vej over Aaen blev kaldt, var dog ikke det egentlige Overfartssted. Det var Stavisbroen længere fremme i Korup Sogn. Dette Vadested var oprindeligt lagt af Stolper og Stænger, og dets Navn, Stadvaad, forklarer sikkert Aaens mærkelige Navn, hvis gamle Form netop var Stafvads Aa. Det kan tilføjes, at det langt op i Tiden kun var Strækningen fra Stadvaad og hen til det Sted, hvor Rydsaa blev optaget, der benævnedes Stavisaa. Dens nedre Løb kaldtes Næsbyhovedaa eller blot Næsbyaa, og vestpaa havde den andre Navne (i Taarup:Næsbyhoved Sø). Tæt ved Stavisaaen støder Aadalen op til en Mark, hvor der de sidste Par Aar er gjort ret interessante Fund af Urner fra Jernalderen. Dengang disse Urner blev nedsat, var Aaen langt dybere og bredere end nu og kunde besejles helt ind til Vigerslev Sogn. I Engene tæt op under Skrænterne er der fundet Egestammer mellem Tørvene. Som en bred Flod gled Aaen i hine Tider frem mellem de skovklædte Brinker. Nu er Skovene borte, og Gaarde og Huse ligger hyggeligt og indbydende til en Afstikker op ad Aadalens Skrænter.

Ved den næste Bro, Dybvad Bro, er der nogle Smaaskove, der kan betragtes som Forløbere for Langesøskovene. Aadalen snævrer ind, og hist og her er der ret stejle Skrænter. Nord for Bredbjerg støder vi paa en Boring, hvis saltholdige Vand fosser ud i et lille Bassin. En gravet Kanal ved Siden af Aaen og opkastede Volde minder om de Fiskedamme, der i sin Tid laa her. Ved Bassinet overrasker vi en Vildand, og det begynder i det hele taget at blive livligt om os. Vi er nu ogsaa rigtig inde i Langesøskovene. Hastige Glimt af Fasaner, Harer og et enkelt Dyr, Spor af Ræve, Fuglenes febrilske Travlhed, Aaens Rislen, Fornemmelsen af den Bristningens og Forløsningens Tid, der er over Blomster og Træer, alt drager vort Sind bort fra Hverdagens Strid og Kævl ind mod Naturens bankende Hjerte. Umærkeligt bukker vi under for Skogudens forunderlige Kogleri.

Pludselig dukker vi op ved Alfarvej, Rugaards Landevej, Men. forsvinder igen i Skoven. Civilisationen kan dog ikke helt lade os i Fred. Netop som vi naar Nordvestfynske Banelegeme, buldrer et Tog forbi. Skoven hører ogsaa snart op, vi passerer Morud Friluftsbad og gaar tæt op ad Morud By. Vesten for Byen ligger Morud Vandmølle. I Vinter antog det frosne Vandfald de mest groteske Former, nu styrter Vandet buldrende og larmende ned af Faldet. Vi følger Aaen gennem Morudskov og stiler mod Stillebæk. Paa denne Strækning hæver Terrænet sig mod Syd op mod Vædehedes buede, bugtede Nordrand. Her gør vi en Afstikker op til Vædehede, den nordligste af de mærkelige Issøer, der gør dette Omraade af Fyn til et af Danmarks ejendommeligste og mest storladne Istidslandskaber. Ved Istidens Slutning har stillestaaende Ismasser spærret Søen inde, saa Smeltevandsleret lidt efter lidt er blevet aflejret paa Bunden. Efterhaanden smeltede Isbredderne saa vidt, at Søen kuude udtømmes og Afløbet gravede dybe Slugter ud i Bakkelandets Sider. En af Nordrandens 5 Slugter, Vædehule, ses tydeligt herfra. En anden Øst for Sasserod,munder ud i Stavisaaens Dal ved en Højde af 48 m.

Vesten for Stillebæk svinger Aaen ind i Fuglehave Skov . Et stykke inde i denne skimtes Konturerne af den langstrakte Sø, der i sin Tid laa her, og lidt derfra gør vi igen en lille Afstikker op igennem en flere Meter dyb Rende til et mægtigt Bakkedrag hvis højeste Punkt, 66 m., rager adskillige Meter op over det omgivende, knudrede Landskabs største Højder. Vi staar her paa Bunden af en anden Issø, og Renden, vi arbejder os op igennem, var en Aftapningsslugt. Det er næsten, som det mægtige Brag fra den bristende Isbred, og Larmen fra de nedstyrtende Vandmasser

endnu dirrer i Luften Ved Foden af Bakken ligger Rugaard. Her udnyttes Stavisaaens Vandkraft af et Savværk. Syd for Rugaard, hen ad Skovmøllen til løber Aaen i et henrivende Strøg, et parklignende Landskab med store, drømmende Herregaardsmarker.

Ved Skovmøllen, der er en køn og ejendommelig Bygning i to Stokværk og har en malerisk Bindingsværksgavl over den gamle Vandmølle, forsvinder Aaen helt fra Overfladen, idet den i en lang Stensætning løber under Vejen og Gaardspladsen. Igennem Gaardens tilstødende Sø og Skov følger vi Aaen videre paa dens sidste Strækning, der gennem en Rørledning under Vejen ved Smedien i Andebølle fører ud i Andebølle Mose.

Med en næsten vemodig Følelse tager vi her Afsked med Stavisaaen og arbejder os derefter op paa Ornebjerg, hvorfra der er en herlig Oversigt over hele Aaens Løb og dens ikke mindre end 165 kvadratkilometer Opland. Længere ude øjner vi Gasværkstaarnet i Odense. Derude løber Aaen i det flade Sletteland med faa Skove og tæt Bebyggelse. Saa snor den sig omkring ved Langesø ind i Skovlandet med de bølgende, gyngende Bakker, med Skov ved Skov og Mose ved Mose, et Udsnit af Fyn, der staar Maal med de smukkeste Egne, vort Land ejer.

(L.A. Rasmussen var lærer ved Rytterskolen i Korup. Han var meget interesseret i egnens historie, natur og landskab og har skrevet adskillige artikler herom. Foreningen har i et tidligere årsskrift bragt en artikel om Rugårdsvej. Denne smukke skildring er en afskrift af originalmanuskriptet til en artikel, bragt i Fyens Stiftstidende den 3. Maj 1942)

Lærer L. A. Rasmussen (med shagpibe) til venstre i billedet fra den gamle Rytterskole 1942

Gartneriet ”Solbakken ” på Præstevej 1958 – 2008

Af Arne Kjær Larsen

Året 1958 blev et skelsættende år for Annalise og mig. Efter en forlovelsestid på et par å, havde vi et stort ønske om at blive gift og starte selvstændig virksomhed i form af et gartneri fortrinsvis med avl af blomsterløg.

Planerne blev lagt sammen med mine svigerforældre Gerda og Valdemar Rasmussen, som boede på gården ”Sofiedal” i Korup og på det tidspunkt dyrkede jorden på begge sider af Præstevej, i alt ca. 25 tdr. land.

Vi fik tilbudt at overtage de 8 tdr. land, som lå på vestsiden af vejen. over 4 år, først i forpagtning og senere som køb. Derefter blev vort hus tegnet og opført af lokale håndværkere i løbet af sommeren 1958. Huset stod klar til indflytning i august, og i løbet af efteråret blev haven anlagt.

Der blev boret og gravet efter vand af brøndgraver Aage Skovhaug, som måtte ned i 40 meters dybde, før der var vand nok til markvanding. Vandledninger blev derpå lagt i jorden, så der kunne vandes overalt, da jorden her er meget let og sandet.

Der blev også drænet fra et lavtliggende område og plantet læhegn af Bornholmsk Røn. Det kan her nævnes, at de sidste læhegn er blevet bevaret og står langs med stien bagved sportspladsen mod vest og syd.

De første blomsterløg til avl i form af tulipaner og crocus blev lagt i jorden det efterår, og senere fulgte påskeliljer og perlehyacinter. I efteråret 1957 havde vi fået tilbudt en stand i det nyetablerede ”Langesø Blomsterløgpark”, hvor vi udlagde et stort sortiment af forskellige blomsterløg - tulipaner, narcisser, hyacinter, crocus og perlehyacinter. Løgparkens gæster kunne så i det følgende forår notere på vort bestillingskatalog, hvad de ville købe til egen have, hvorefter de fik løgene tilsendt i oktober fra os.
Få år senere fulgte et lignende salg sted fra Vallø og Spøttrup Blomsterløgparker samt ”Alleshave” ved Brenderup. Denne form for løgsalg varede ved til løgparkernes lukning.

Der blev hurtigt brug for mere plads til sortering og pakning, så derfor opførtes i 1961 en bygning til dette formål. I bygningen indrettede vi endvidere 2 værelser og et badeværelse, så vi kunne have 2 elever boende, og ligeledes et kedelrum til opvarmning af begge huse. Beboelsen var indtil da opvarmet fra en koksfyret kedel i kælderen.

Vort første ”drivhus” i form af opretstående mistbænkvinduer kom op at stå året efter. I dette kunne der drives blomster frem til påskesalget, og senere på året kunne det anvendes til Ornithogalum, ”Afrikas hvide lilje”, som ikke tålte frost. Senere fulgte 2 plastic drivhuse med varme til samme formål. Da vi efterhånden havde et ønske om selv at drive flere af vore tulipaner og påskeliljer i blomst, byggedes i 1964 to drivhuse på hjul, en model som havde vist sig meget velegnet til dette formål andre steder i landet og i Holland.

Som følge af den store vækst i parcelhusbyggeriet i 70erne fik både skole og idrætsforening brug for flere og større boldbaner. Derfor modtog vi en forespørgsel fra Odense Kommune om et eventuelt salg af et større areal til dette formål. Vi havde i årene forinden ofret mange penge på

såvel opgødning, læplantning og dræning m.m., så vor eksistens var afhængig af den produktion, der kom fra jorden, hvorfor vi ikke var interesseret i et frasalg.

Odense Kommune benyttede sig den 25/3 1974 af retten til ekspropriation og erhvervede sig på den måde et areal på ca. 6 tdr. land, hvorfor det næsten blev slut med avl af blomsterløg. Vi kunne dog i 2-3 år leje et mindre areal af min svigerfars jord på østsiden af Præstevej, hvor nu gårdhusene ligger, men måtte så lægge vandledninger under vejen, for at kunne forsyne dette areal.

En omlægning af driften var efter jordsalget blevet nødvendig, men drivning af løgblomster fortsatte dog med indkøbte løg indtil 1979. I 1978-79 fik vi bygget et større drivhus på ca. 1000 m2., de tidligere rullende drivhuse blev stationære, og det hele blev monteret med borde og hylder beregnet til dyrkning af forskellige potteplanter.

Denne omlægning skulle vise dog sig at være særdeles problemfyldt. Efter en mislykket kultur, hvor planterne i salgsstørrelse smed bladene, viste det sig efter nærmere undersøgelse, at vort eget brøndvand indeholdt for meget salt, som efter gentagne vandinger blev ophobet i planterne med misvækst til følge. Der måtte derfor installeres et kostbart vandrensningsanlæg, der fungerede til vi nogle år efter kunne blive tilsluttet Odense Vandværk, og da fjernvarmeforsyningen fra Fynsværket i 1984-85 nåede til området her, fik vi tilsluttet både drivhuse og beboelse.

På det resterende lille frilandsareal produceredes i nogle år udendørs planter så som Veronica og Stenhøjsplanter, indtil Odense Kommune etablerede boldbaner også der. Dyrkningen af forskellige arter af potteplanter og jordbærstiklinge til et frøfirma fortsatte til ophør og nedlæggelse af gartneriet i 1999. Vi var da begge to nået til normal pensionsalder og vilkårene for små gartnerier var allerede på det tidspunkt ikke særligt gunstige , hvorfor vi valgte at sælge.

I Odense Byråd havde man i 1993 vedtaget at udlægge resten af ejendommen til serviceområde, hvilket desværre betød, at kun Odense Kommune kunne overtage, hvilket de gjorde den 1. januar 2000. Drivhusene skulle dog være fjernet af os inden denne dato. Vi kunne blive boende i huset mod at betale husleje og passe haven, så det blev til 4 år mere på "Solbakken"

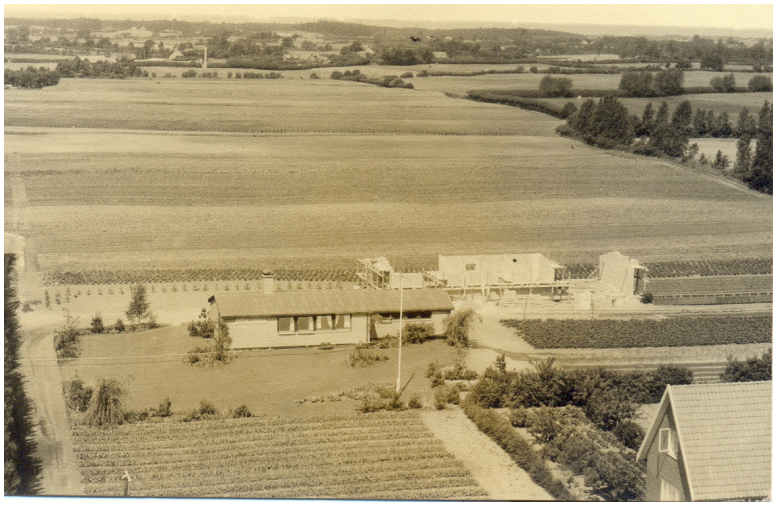
I 2003 overtog vi Annalises barndomshjem "Sofiendal" fra 1877, der blev renoveret og gjort indflytningsklar den 1. januar 2004 – og her bor vi nu rigtig godt.

Arne Kjær Larsen

PS. I 1940 blev arealet, hvorpå Koruphallen med tilhørende parkeringsplads nu ligger, solgt fra "Sofiendal", og en boldbane blev anlagt, hvor der før havde været grus- og mergelgrav.

Omklædning ved stævner foregik dengang for pigernes vedkommende i gårdens bryggers og for karlenes vedkommende i laden.

Luftfoto af ”Solbakken”
1961

Hovederne afklippes for at fremme løgsætningen

Fra Løgparken i Langesø 1974

Vognmanden i Korup.

Vognmand Hans Madsen var ud af en gammel Korup-familie. Deres hjem var et husmandssted i bindingsværk som lå lige over for Rugårdsvej 531. Det havde været i familiens eje siden 1829 og som de sidste boede forældrene Marie og Frederik Madsen, samt deres søn Niels Chr. Madsen i huset.
Som det ses på luftfotoet, havde taget en meget speciel konstruktion efter flere tilbygninger, men huset blev nedrevet i 1952 da Rugårdsvejen blev reguleret og udvidet.

Marie og Frederik Madsens sønner forblev i Korup. Carl Madsen nedsatte sig som radioreparatør som nabo til forældrene, og Niels Chr. Madsen købte ejendommen Billeshavevej 56 som lå lige bag forældrenes hus.

Hans Madsen byggede huset på Rønnevej 16 i 1929, og blev året efter den 12. dec.1930 gift med Marie. Han havde en grusgrav på Tyrsbjergvej hvorfra han solgte grus, og desuden havde han et samarbejde med brøndgraver Niels Chr. Rasmussen på Rugårdsvej.

Under besættelsen gravede Hans Madsen sammen med lillebilvognmand Christian Pedersen tørv i Pederstrup Mose.

Først i 1945 fik han egen lastbil som var udstyret med en generator, men allerede i 1947 var der kørsel til endnu en bil.
Der blev kørt mælk til både Rue, Sanderum og Odense mejerier og der blev kørt brændsel fra skibene i Odense Havn, og der blev hentet tørv og formbrændsel i Jylland samt den almindelige vognmandskørsel for de lokale.

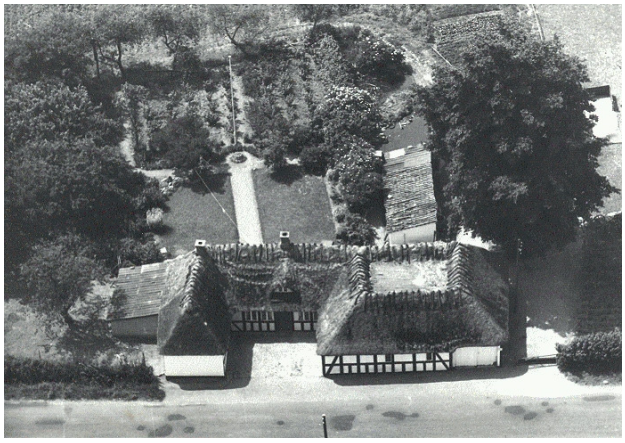
Efterhånden kneb det med pladsen til bilerne på grunden omkring Rønnevej nr.16 (nu Rønnebær-vangen) og i 1952 solgte de og flyttede op på hjørnet i nr.1 og herfra havde de også egnens renovationskørsel i mange år, og efterhånden kom der mere gang i byggeriet, og til det kunne vognmanden levere grus og sten fra egen grusgrav i Skallebølle, Bredbjerg og Pederstrupvej.

Hans Madsen havde foruden sit daglige virke en række tillidsposter. Han var i perioder valgt ind i bestyrelsen for vandværket, elforsyningen og brugsen og i årene fra 1962 til 66 var han valgt ind sognerådet.

Vognmandsforretningen blev i 1979 overtaget af sønnen Ove Madsen. Han kørte firmaets traditioner videre og hans kone Inger Lise var klar ved telefonen når der var brug for transport til de lokale byggepladser og bortkørsel af haveaffald fra de mange huse i området.

Sidst på året i 1998 valgte Ove Madsen at gå på pension, og den 15. dec. solgte han forretning og lastbil til en kollega vognmand Torben Pedersen i Stige.

Freddie Westergård

Hans Madsens barndomshjem

Brødrene Hans og Niels Chr. Madsen

Vognmand Madsens biler i 50'erne

Marie og Hans Madsen

Ove Madsen i Villestofte marts 98

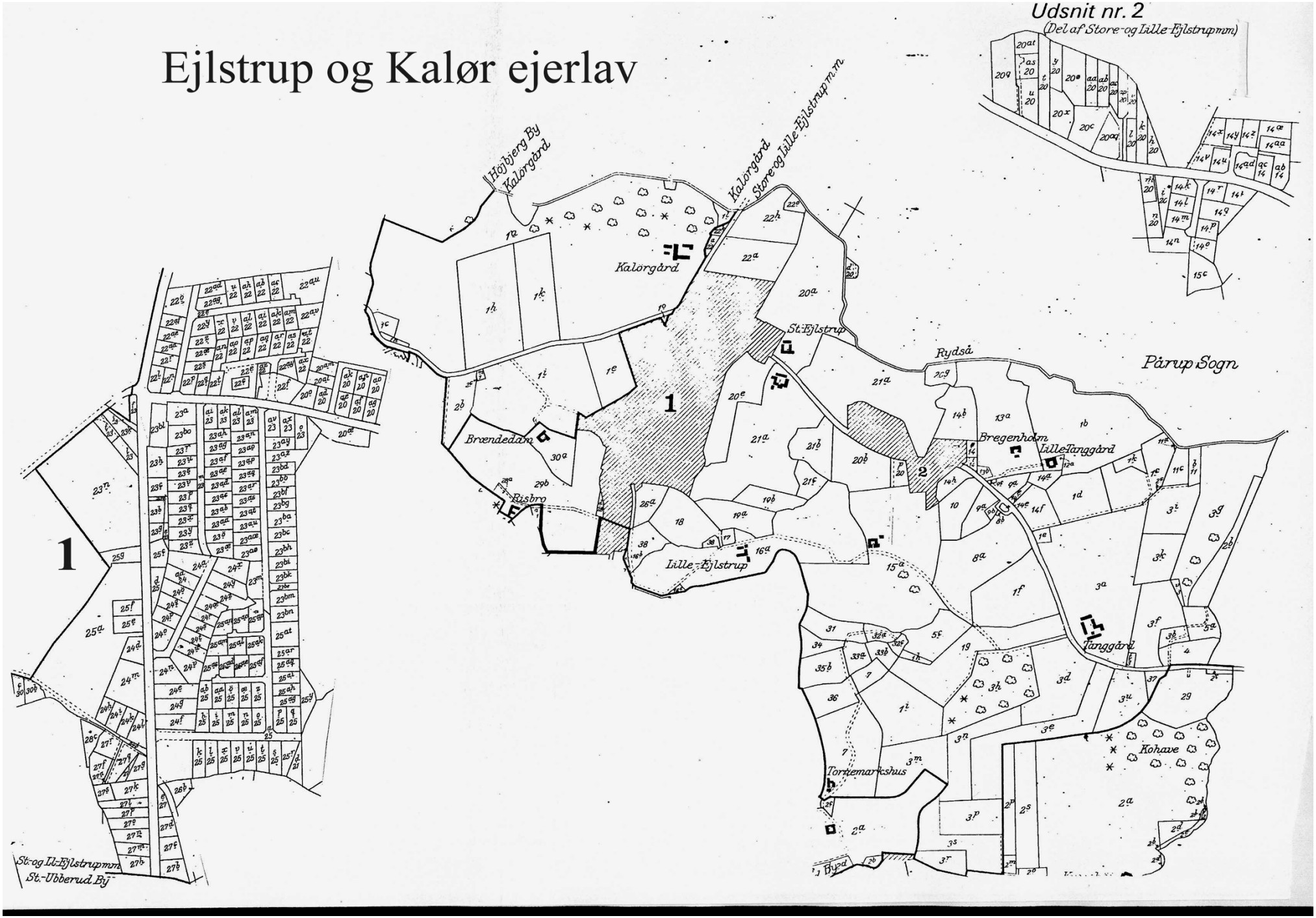
Ove Madsen på Pederstrupvej jan. 1987

Billederne findes i samlingen på Korup arkivet.

Ejendomsnavne i Ejlstrup og Kalør ejerlav

Ejlstrupvej:	**Gl. Tanggårdhus**. Ejlstrupvej 41
	Ejlstruphus
	Gl. Tanggård lå omtrent ved A. Nedrevet
	(Ny) Tanggård. Ejlstrupvej 75.
	Julianelund. Nedrevet, beliggenhed ukendt
	Låningsgård/Låningsmark. Ukendt beliggenhed.
	Tanggårdshus, Ejlstrupvej 60
	Skovly. Ejlstrupvej 90.
	Lille Tanggård (1), Ejlstrupvej 120. Nybygget.
	Skovmosehus, Ejlstrupvej 130 (under nedbrydning)
	Bregnholm, Ejlstrupvej 125
	Lille Tanggård (2), Ejlstrupvej 135
	Klusethuset (Ejlstruphuset), Ejlstrupvej 140
	"Gårdsplætti". Nedrevet. Lå omtrent, hvor børnehaven er.
	Ejlstruplund. Nedrevet. Lå omtrent, hvor børnehaven er.
	Skallebøllehuset, Ejlstrupvej 157
	Lillemarkshuset. Ejlstrupvej 171
	Store Ejlstrup. Ejlstrupvej 210
	Ejlstruphus. Ejlstrupvej 140
Rødtjørnvej:	**Ny Lille Ejlstrup**, nu omdøbt til **Ålsbækgård**
Lille Ejlstrupvej:	**Lille Ejlstrup.** Lille Ejlstrupvej 31
	Vosehavehus. Lille Ejlstrupvej 30. Ombygget.
Bøgevej:	**Drøjshuset.** Bøgevej 20. Også kaldt **Ejlsbo, Ålebækhus**
	Lille Risbrohus. Bøgevej 29
Birkelunden:	**Brændedamhus**. Birkelunden 20.
Kalørvej:	**Risbrohus.** Kalørvej 64. Nybygget.
	Risbro(gård). Kalørvej 72
	Kalørgård. Kalørvej 140
Tornmarksvej:	**Lunghuset /Langelund.** Tornmarksvej 95
	Tornmarkshus. Tornmarksvej 105
Æblevænget:	**Arnely.** Æblevænget
Højbjergvej:	**Kalørhus**. Nedrevet.
	Hønsehavehus. Nedrevet. Lå nær Højbjergvej 70.
	Solhøj. Højbjergvej 18
	Brændedam. Højbjergvej 40
	Byskovsminde. Højbjergvej 41
	Egebo. Højbjergvej 61
	Jørgensminde. (Højbjerg nedlagte smedie). Højbjergvej 71
	Kalør Smedie. Nedrevet.

Ejlstrup og Kalør ejerlav

Hvor gammelt skal noget være, før det er historie?

Arkiverne i Korup og Ubberud samler – som I ved – på gamle ting og sager. Men hvornår er noget gammelt? Flinteøkser er gamle, mosefund er gamle, og kirken den er som bekendt et gammelt hus.

Men om få år er vi også selv blevet gamle. Den bydel og de huse vi bor i, er blevet gamle, og de ting, vi omgiver os med er blevet gamle. Den måde, vi har levet vort liv på, er blevet fortid, ja - lad os bare tage munden fuld: vi har skabt lokalhistorie.

Derfor vil vi i Lokalarkiverne meget gerne samle ting og sager fra JERES liv i de forgangne år, så vore efterkommere ikke om nogle år må konstatere, at der er opstået et "hul" i vor egns hukommelse.

I den forbindelse er vi meget interesserede i effekter fra den periode i 60'erne og 70'erne, hvor de mange huse groede frem. Da de store villakvarterer på begge sider af Rugårdsvej omkring Brugsen og Skolen blev bygget.

Er I blandt dem, der flyttede ud i de nybyggede huse, anlagde haver på den bare pløjemark og måske købte Jeres første bil for at kunne komme på arbejde, så hører vi meget gerne fra Jer.

Vi tager med begærlighed og taknemlighed imod fotos og små beretninger om Jeres liv, arbejde og fritid i de år – og gemmer det omhyggeligt til vore efterkommere!

Kig ind i lokalarkivet eller ring til os på 6594 2125 i Korup eller 6596 7508 i Ubberud

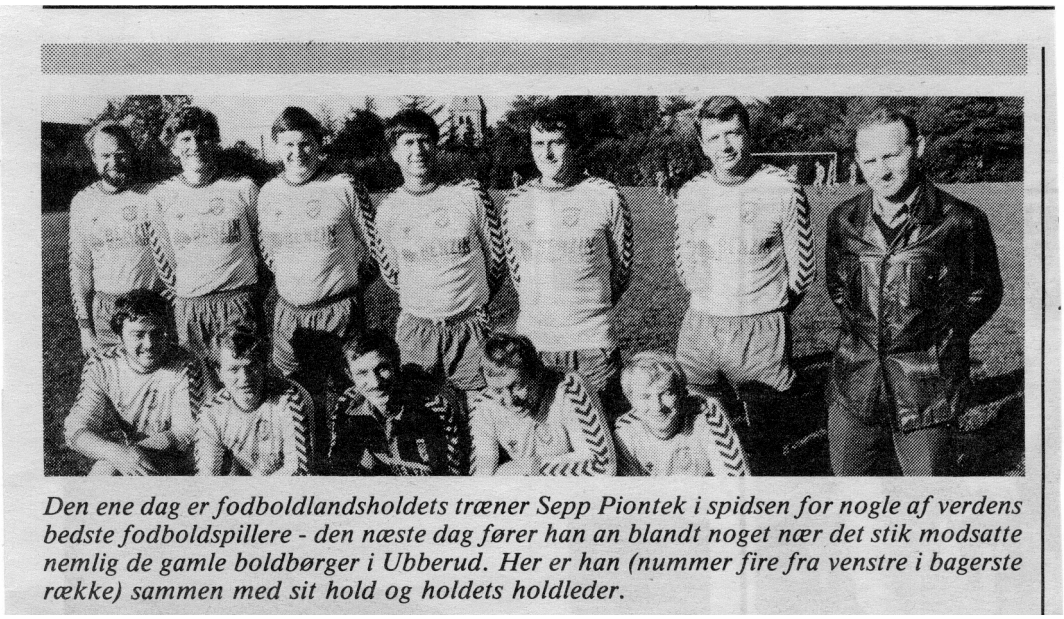
1964: Nybyggeri på Åbakkevej

1964: Den første bil

Eksempler på fotos, vi gerne vil kopiere og indlemme i vort arkiv-

Efterlysninger fra Ubberud Arkiv

Den ene dag er fodboldlandsholdets træner Sepp Piontek i spidsen for nogle af verdens bedste fodboldspillere - den næste dag fører han an blandt noget nær det stik modsatte nemlig de gamle boldbørger i Ubberud. Her er han (nummer fire fra venstre i bagerste række) sammen med sit hold og holdets holdleder.

Ubberud oldboys 1984. Kan nogen hjælpe arkivet med de øvrige navne?

Arkivet mangler alle oplysninger om dette billede – tid, sted, anledning.

Efterlysninger fra Korup Arkiv

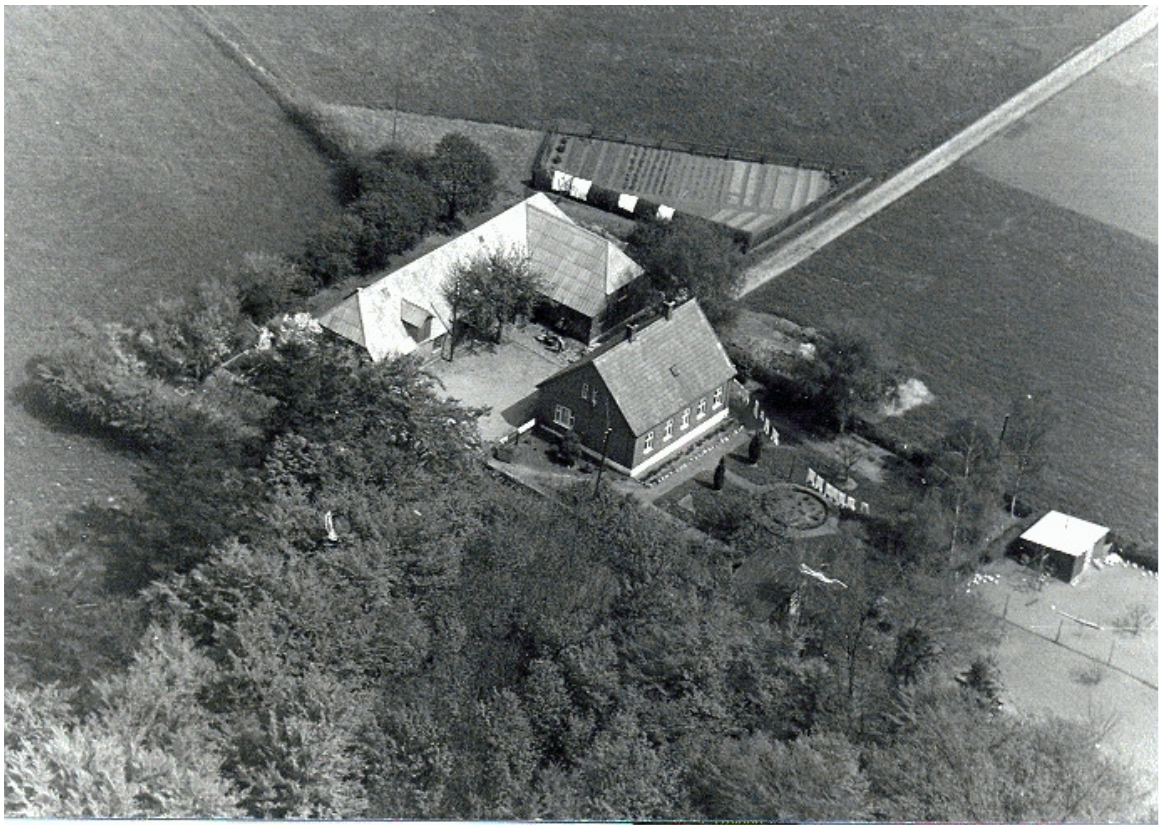

Soldaterbilledet stammer fra ”Lykkens Håb”, men personerne er ukendte?

Soldaterbilledet stammer fra ”Lykkens Håb”, men personerne er ukendte?

Efterlysninger fra Korup Arkiv

Dette er ikke ”Sehstedlund” på Pederstrupvej

Fodboldhold fra 19??. Vi mangler navnene på personerne.

Efterlysninger fra Korup Arkiv

Fodboldhold fra 19??. Vi mangler navnene på personerne.

Serveringsdamer på Slukefter Kro. Bagerste rk.nr. 2 fra v. er Petra Petersen, resten er ukendte